Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0525U000546

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-11-2025

Статус: Підтверджена МОН

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ МОН від 26.02.2026 №375

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кальченко Микола Миколайович
2. Mykola M. Kalchenko

Кваліфікація: к. е. н., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0009-2977-5049

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 08.00.04

Назва наукової спеціальності: Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 25-12-2025

Спеціальність за освітою: Економіка підприємства

Місце роботи здобувача: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 65. 356. 02

Повне найменування юридичної особи: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.81.12, 06.81.19

Тема дисертації:

1. Управління потенціалом економічного зростання підприємств-виробників продукції тваринництва: теорія, методологія, практика

2. Managing the economic growth potential of livestock production enterprises: theory, methodology, practice

Реферат:

1. У дисертації представлене нове вирішення складної наукової проблеми обґрунтування теоретичних, методологічних, методичних та прикладних положень щодо управління потенціалом економічного зростання підприємств-виробників продукції тваринництва. Уточнено наукове тлумачення дефініцій «економічний потенціал» та «виробничий потенціал», а також надано визначення ключових понять дослідження у відповідності до його контексту. Виконано оцінку ефективності реалізації економічного потенціалу аграрних підприємств галузі з урахуванням деструктивних чинників війни. Ідентифіковано загальні тенденції стану галузі тваринництва та її суб'єктів. Окреслено зміни характеру розвитку тваринницького напряму спеціалізації в аграрних підприємствах під час війни. Визначено ключові напрями забезпечення функціонування підприємств-виробників продукції тваринництва в умовах війни та

повоєнного відновлення. Обґрунтовано ознаки форсайту як специфічного інструменту управління науково-технологічним розвитком аграрних підприємств. Окреслено засади застосування сценарного планування в управлінні аграрними підприємствами галузі тваринництва. Ідентфіковано сценарії відновлення економічного потенціалу підприємств-виробників продукції тваринництва в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення. Обґрунтовано архітектоніку систем та механізму управління потенціалом економічного зростання аграрного підприємства. Визначено шляхи відновлення логістики тваринництва на деокупованих територіях в контексті дотримання продовольчої безпеки. Ідентифіковано інфраструктурні особливості розвитку тваринництва на деокупованих територіях. Визначено методологічні засади оцінювання потенціалу економічного зростання аграрного підприємства тваринницького напряму спеціалізації, в основі яких лежить ідентифікація потреби в інвестиційних ресурсах для реалізації проєктів та програм розвитку та її поетапне співставлення з результатами оцінювання компонент базових й функціональних потенціалів. Обґрунтовано концептуальні засади побудови та функціонування механізму управління потенціалом економічного зростання аграрних підприємств тваринницького напряму спеціалізації в основі якого лежить синтетичний підхід щодо ідентифікації систематизованих оцінок компонент потенціалу, оцінювання стратегічних альтернатив забезпечення економічного зростання товаровиробників, генерування на цій основі відповідних стратегій, з подальшим оформленням елементів механізму управління та його інтеграцією у системи менеджменту аграрних підприємств. Визначено типологію сценаріїв економічного зростання підприємств-виробників продукції тваринництва з виділенням песимістичного, оптимістичного, кризового та реалістичного їх типів на критерії правдоподібності, ідентифікації ключових драйверів розвитку та припущень щодо дії некерованих факторів в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення. У першому розділі ідентифіковано сутність, призначення та складові виробничого й економічного потенціалу підприємства в якості ключових категорій дослідження, визначено місце потенціалу економічного зростання в системі потенціалів аграрних підприємств, а також охарактеризовано економічний потенціал та потенціал економічного зростання в якості об'єкта управління в менеджменті аграрного підприємства. У другому розділі обґрунтовано концептуальні засади оцінювання потенціалу економічного зростання підприємств галузі тваринництва, окреслено методологічні та методичні підходи до оцінювання кількісних характеристик економічного потенціалу аграрних підприємств галузі тваринництва в умовах воєнного часу та повоєнного відновлення, а також розглянуто методичні підходи до оцінювання ефективності реалізації економічного потенціалу аграрних підприємств галузі з урахуванням деструктивних чинників війни. У третьому розділі окреслено загальні тенденції стану галузі тваринництва та її суб'єктів, визначено напрями та особливості змін характеру розвитку тваринницького напряму спеціалізації в аграрних підприємствах під час війни, а також ідентифіковано ключові напрями забезпечення функціонування підприємств-виробників продукції тваринництва в умовах війни та повоєнного відновлення. У четвертому розділі розглянуто форсайт як специфічний інструмент управління науково-технологічним розвитком аграрних підприємств, обґрунтовано підходи до використання сценарного планування та визначено його значення в управлінні аграрними підприємствами галузі тваринництва, а також обґрунтовано підходи до генерування й оцінювання сценаріїв відновлення економічного потенціалу підприємств-виробників продукції тваринництва в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення. У п’ятомурозділі обґрунтовано архітектоніку систем та механізму управління потенціалом економічного зростання підприємства галузі тваринництва, визначено підходи до відновлення логістики тваринництва на деокупованих територіях в контексті дотримання продовольчої безпеки, а також окреслені інфраструктурні особливості розвитку тваринництва на деокупованих територіях.

2. The dissertation presents a new solution to the complex scientific problem of substantiating theoretical, methodological, methodological and applied provisions on managing the economic growth potential of livestock production enterprises. The scientific interpretation of the definitions of "economic potential" and "production potential" is clarified, and the definition of key concepts of the study is provided in accordance with its context. The effectiveness of the implementation of the economic potential of agricultural enterprises in the industry is assessed, taking into account the destructive factors of war. Changes in the nature of the development of the

livestock specialization in agricultural enterprises during the war are outlined. Key areas for ensuring the functioning of livestock production enterprises in the conditions of war and post-war recovery are identified. The features of foresight as a specific tool for managing the scientific and technological development of agricultural enterprises are substantiated. Scenarios for restoring the economic potential of livestock production enterprises in the conditions of martial law and post-war recovery are identified. The architecture of systems and the mechanism for managing the economic growth potential of an agricultural enterprise are substantiated. Ways to restore livestock logistics in the deoccupied territories in the context of maintaining food security are identified. Infrastructural features of the development of livestock production in the deoccupied territories are identified. The methodological principles of assessing the potential for economic growth of an agricultural enterprise of the livestock specialization direction are determined, which are based on the identification of the need for investment resources for the implementation of projects and development programs and its phased comparison with the results of assessing the components of basic and functional potentials. The conceptual principles of building and functioning of the mechanism for managing the potential of economic growth of agricultural enterprises in the livestock sector of specialization are substantiated, which is based on a synthetic approach to identifying systematized assessments of potential components, evaluating strategic alternatives for ensuring economic growth of commodity producers, generating appropriate strategies on this basis, with further design of elements of the management mechanism and its integration into the management systems of agricultural enterprises. The methodological principles of scenario planning in the management of agricultural enterprises producing livestock products have been determined. The first section identifies the essence, purpose and components of the production and economic potential of the enterprise as key categories of the study, determines the place of the economic growth potential in the system of potentials of agricultural enterprises, and also characterizes the economic potential and the potential of economic growth as an object of management in the management of an agricultural enterprise. The second section substantiates the conceptual principles of assessing the economic growth potential of enterprises in the livestock industry, outlines methodological and methodological approaches to assessing the quantitative characteristics of the economic potential of agricultural enterprises in the livestock industry in conditions of wartime and post-war recovery, and also considers methodological approaches to assessing the effectiveness of the implementation of the economic potential of agricultural enterprises in the industry, taking into account the destructive factors of war. The third section outlines the general trends in the state of the livestock industry and its subjects, identifies the directions and features of changes in the nature of the development of the livestock specialization in agricultural enterprises during the war, and identifies key areas for ensuring the functioning of livestock production enterprises in wartime and post-war recovery. The fourth section considers foresight as a specific tool for managing the scientific and technological development of agricultural enterprises, substantiates approaches to the use of scenario planning and determines its significance in the management of agricultural enterprises in the livestock industry, and substantiates approaches to generating and evaluating scenarios for restoring the economic potential of livestock production enterprises in martial law and postwar recovery. The fifth section substantiates the architecture of systems and mechanisms for managing the potential of economic growth in livestock enterprises, identifies approaches to restoring livestock logistics in the deoccupied territories in the context of maintaining food security, and outlines the infrastructural features of the development of livestock in the deoccupied territories

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Кальченко, М. М. (2025). Сутність та структура потенціалу економічного зростання підприємств-виробників продукції тваринництва. Економічний простір, 201, 317–321. https://doi.org/10.30838/EP.201.317-321
- Кальченко, М. М., & Жмуд, А. (2024). Людський капітал як ключовий фактор економічного зростання підприємств-виробників 35 продукції тваринництва. Український журнал прикладної економіки та техніки, 9(3), 428–431. DOI: https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-3-77
- Кальченко, М. М. (2025). Аналіз моделей економічного зростання підприємств – виробників продукції тваринництва. Бізнес Інформ, 5, 270–275. https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-5-270-275
- Кальченко, М. М. (2025). Теоретичні основи економічного зростання виробників продукції тваринництва. Modeling the Development of the Economic Systems, 2, 215–220. https://doi.org/10.31891/mdes/2025-16-27
- Красноруцький, О. О., Маренич, Т. Г., Кальченко, М. М., & Шерстюк, О. В. (2025). Концептуальні засади оцінювання економічного потенціалу аграрних підприємств. Проблеми економіки, 1, 172–180. https://doi.org/10.32983/2222-0712-2025-1-172-180
- Красноруцький, О. О., Маренич, Т. Г., Кальченко, М. М., Шерстюк, В., & Чуб, О. А. (2025). Формування системи управління економічним потенціалом аграрного підприємства. Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит, 2(205). https://doi.org/10.20998/2313- 8890.2025.02.03
- Маренич, Т. Г., Смігунова, О. В., Халін, С. В., & Кальченко, М. М. (2025). Оцінювання економічного потенціалу аграрних підприємств в умовах воєнного стану. Регіональна економіка, 1(115), 119– 131. https://doi.org/10.36818/1562-0905-2025-1-11
- Кальченко, М. М., & Хахалєв, Д. (2025). Форсайт як інструмент стратегічного управління науково-технологічним розвитком аграрних підприємств: від глобальних трендів до українських реалій. Наукові перспективи, 7(61), 555–575. https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-7(61)- 555-575
- Кальченко, М. М. (2025). Аналіз ефективності та синергії взаємодії компонентів потенціалу економічного зростання підприємстввиробників продукції тваринництва. Інвестиції: практика та досвід, 14. https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.14.168
- Кальченко, М. М. (2024). Підходи до кількісної оцінки потенціалу економічного зростання підприємств тваринництва в умовах воєнних загроз та повоєнної відбудови. Scientific Journal of Yuriy Fedkovich Chernivtsi National University Economics, 1, 90–97. https://doi.org/10.32782/ecovis/2024-1-14
- Lutkovska S., Puzyryova P., Vavdiiuk N., Bezkrovnyi O., Kalchenko M., Kutsai N. Methodology for modeling innovative strategies for financial security of competitive agro-industrial SMART enterprises in the startup management system. Financial and credit activity: problems of theory and practice. 2025. №6. pp. 62-74.
- Sherstiuk O., Kalchenko M., Khakhaliev D. Management of the strategic potential of sustainable development of agricultural enterprises. Baltic Journal of Economic Studies, 2025.11(5). Pp. 325-336. https://doi.org/10.30525/2256-0742/2025-11-5

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: збільшення обсягів виробництва; підвищення продуктивності праці

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0124U001624

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Маренич Тетяна Григорівна

2. Tetiana H. Marenych

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3162-7394

Додаткова інформація: https://www.webofscience.com/wos/author/record/15874002

Повне найменування юридичної особи: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Свиноус Іван Вікторович

2. Іван В. Свиноус

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0346-1596

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, Біла Церква, Білоцерківський р-н., 09100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Макаренко Петро Миколайович

2. Petro M. Makarenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.06.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8967-9122

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: https://ror.org/01s344n79

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вдовенко Наталія Михайлівна
2. Nataliia M. Vdovenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0849-057X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Маренич Тетяна Григорівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Красноруцький Олексій Олександрович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Олена Смігунова
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна